

Roosile ei tule õisi

Mul kasvab üks roos juba kolmandat aastat, aga õitsenud ta ei ole ega taha niipea hakata ka. Nimelt on tegu sordiga 'Red Leonardo da Vinci'. Kirjelduses on öeldud, et taime kõrgus on 80 cm. Minu oma on nüüd veninud 1,4 m kõrguseks. Alumised lehed on tal tumedad, kuid ülemised heledad. Imelik on see, et siis kui roosi aeda istutasin, oli tal küll üks õis peal. Milles on viga ja mida ma tegema peaksin?

Vastab

KADRIN LINNA

Tõenäoliselt hävis see roos pärast esimest kasvuaastat teie aias ning alles jäi kõrgusesse trügiv lopsakas kibuvits. Kui te õitsemist ootama jääte, võite vabalt kasvanud põosal näha üksnes lihtsaid kibuvitsaõisi.

Ainult omajuurseid roose ei varitse selline oht. Sel juhul paljundatakse roose enamasti haljaspistikutega poolpuitunud võrsetest suvel. Harvem tehakse pistoksi üheaastastest puitunud võrsetest sügisel.

Kahjuks ei saa kõiki roosisortide pistikutest paljundada (need ei juurdu) ega seetõttu ka omajuursetena kasvatada. Nende tõrksalt juurduvate sortide paljundamisel on abiks kibuvitsaliigid, mida vääristatakse. Lihtsamalt öeldes – seemnest kasvatatud kibuvitsale (alusele) poogitakse roosilt võe-

tud oks või poolpuitunud varrelt lehekaenlast pung. Koorekilbil pun-gaga vääristamist nimetatakse silmastamiseks.

Rooside pookealuseks valitud kibuvitsaliigi suhtes on suured nõuded: nad peavad olema talve- ja haiguskindlad, pika eaga, ei tohi anda palju juurevõsu, aluse ja poogendi kokkukasvamise peab olema hea ning veel hulk spetsiifilisemaid omadusi.

Miks antud juhul kibuvits võimutsema pääses, selleks võib olla mitu põhjust. Esiteks, kui konteineris kasvanud roosiistik oli noor, ühe õievarrega. Pärast istutamist jäite õit imetlema ega raatsinud seda kaua ära lõigata. Tagasilõikamata roos ei saanud õigel ajal kül-võrsete tekkimist soodustavat kasvuhoogu.

Hilinenud lõikamise järel arenenud uued võrsed jäid rohtseks ega suutnud talvitumiseks valmistuda. Seega kannatasid puitumata võrsed külmakahjustuse läbi ja kaotasid edasise eluvõime.

Teiseks istutamisel tehtud vead: valesti valitud kasvukoht, ebasobiv muld (näiteks liiga lubjarikas) või istutussügavus (pookekoht mullast väljas) ning istutuseelne õie eemaldamata jätmise.

Kolmandaks võis roosi hukutada talvekatte paigaldamise vale aeg ja materjali valik. Külmutamata pinnase puhul võib taim sooja ja umbse katte all ära haududa. Sa-

muti võib roosile saatuslikuks saada talvekatte liiga varane ja täielik eemaldamine, aga ka katte eemaldamisega venitamine.

Veel võib poogitud roos üsna kergesti ühe suve jooksul ära kanguda, kui ei oska aluselt välja kasvanud kibuvitsavõsu märgata ja eemaldada. Tavaliselt on kibuvitsa lehed läiketa, tumerohelised. Kiirekasvulisel kibuvitsal ongi tipupoolsed lehed heledamad. Eriti halb olukord roosile on siis, kui aluselt võsub mitu nn metsikut lammatavat haru.

Mida väiksem ja noorem kibuvitsaharu roosilt eemaldada, seda vähem jõuab ta kahju tekitada.

Õigesti istutatud ja kastetud, multšikattega roosil on soodne keskkond harunemiseks ja kasvamiseks ning aluse juurekava on täielikult kultuuroosa teenistuses, mille tõttu jääb tema enda maa-pealne areng soiku.

Teil soovitan kibuvits kohe välja juurida, sest edaspidi võivad juurevõrsed laialt levida ning siis on temast hoopis keerulisem lahti saada.

Kahjuks pole teada, kui palju teil roose aias kasvab ja kas see ebaõnnestumine on juhuslik.

Kogemusteta asjaarmastajale sobivad enam omajuurseid roose. Nad ei vaja pidevat tähelepanu, neid võib pikemalt omapäi jätta ning peamine suvine hooldus piirdub pudenevate õite eemaldamisega.

REPRO

'Red Leonardo da Vinci'.